

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (trečioji kolegija) NUTARTIS

2006 m. sausio 13 d.*

Byloje T-331/94 DEP

IPK-München GmbH, įsteigta Miunchene (Vokietijoje), atstovaujama advokato H.-J. Prieß,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą J. Grunwald, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovė,

dėl prašymo nustatyti bylinėjimosi išlaidas 2001 m. kovo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendime *IPK-München prieš Komisiją*, T-331/94, Rink. p. II-779,

* Proceso kalba: vokiečių.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Jaeger, teisėjai J. Azizi ir E. Cremona,
kancleris E. Coulon,

priima šią

Nutartį

Faktinės aplinkybės ir procesas

- 1 1994 m. spalio 13 d. ieškovė pateikė Pirmosios instancijos teismui ieškinį dėl 1994 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos sprendimo, kuriuo atsakoma išmokėti 212 000 EUR sumą kaip finansinę pagalbą, kuri suteikta ieškovei vykdant projektą *Ecodata*, kurio tikslas sukurti ekologinio turizmo Europoje duomenų banką (toliau – projektas *Ecodata* arba projektas).
- 2 1997 m. spalio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu *IPK prieš Komisiją* (T-331/94, Rink. p. II-1665, toliau – 1997 m. spalio 15 d. sprendimas) šis ieškinys buvo atmetas. 1997 m. gruodžio 22 d. ieškovė pateikė apeliacinį skundą dėl 1997 m. spalio 15 d. Sprendimo. 1999 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimu *IPK prieš Komisiją* (C-433/97 P, Rink. p. I-6795, toliau – 1999 m. spalio 5 d. sprendimas) 1997 m. spalio 15 d. sprendimas buvo panaikintas, byla buvo perduota Pirmosios instancijos teismui iš naujo nagrinėti nepriimant sprendimo dėl bylinėjimosi išlaidų.

- 3 2001 m. kovo 6 d. sprendimu *IPK-München prieš Komisiją* (T-331/94, Rink. p. II-779, toliau – 2001 m. kovo 6 d. sprendimas) Pirmosios instancijos teismas patenkino ieškovės reikalavimus ir nusprendė, kad Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas bei visas ieškovės nurodytas bylinėjimosi Pirmosios instancijos teisme ir Teisingumo Teisme išlaidas.

- 4 2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimu *IPK-München prieš Komisiją* (C-199/01 P ir C-200/01 P, Rink. p. I-4627) ieškovės ir Komisijos pateikti apeliaciniai skundai dėl 2001 m. kovo 6 d. Sprendimo buvo atmesti ir Teisingumo Teismas nusprendė, kad kiekviena bylos šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

- 5 2004 m. liepos 30 d. laišku ieškovė informavo Komisiją, kad jos atlygintinos išlaidos, nurodytos 2001 m. kovo 6 d. Sprendimo rezoliucinėje dalyje, sudaro 38 373,99 EUR.

- 6 2004 m. rugsėjo 22 d. laišku Komisija atmetė ieškovės prašymą dėl atlyginimo motyvuodama tuo, kad atitinkami teisės klausimai jau ikiteisminiame procese buvo aptarti. Komisijos nuomone, tik išlaidos už teisines paslaugas, sudariusios 13 000 EUR, yra atlygintinos.

- 7 2004 m. gegužės 5 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu ieškiniu ieškovė prašo pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 92 straipsnio 1 dalį nustatyti bylinėjimosi išlaidas.

Šalių reikalavimai

- 8 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo nustatyti 38 373,99 EUR atlygintinų išlaidų sumą arba tą sumą, kurią teismas laikys teisinga.

- 9 Komisija prašo Pirmosios instancijos teismo nustatyti 13 000 EUR atlygintinų išlaidų sumą arba tą sumą, kurią teismas laikys tinkama.

Dėl teisės

1. Šalių argumentai

Ieškovės argumentai

Ieškovės išlaidos

- 10 Ieškovės prašomos atlyginti 38 373,99 EUR išlaidos, susijusios su Pirmosios instancijos teismo 1997 m. spalio 15 d. ir 2001 m. kovo 6 d. nagrinėtomis bylomis ir Teisingumo Teismo 1999 m. spalio 5 d. nagrinėta byla, anot ieškovės, apima šiuos elementus.

— Procesas Pirmosios instancijos teisme iki 1997 m. spalio 15 d. Sprendimo

- 11 Ieškovė nurodo, kad už savo teisių gynimą Pirmosios instancijos teismo procese iki 1997 m. spalio 15 d. Sprendimo paskelbimo ji buvo susitarusi su savo advokatais sumokėti jiems 630 000 Belgijos frankų (BEF), tai yra 15 617,29 EUR, tarifinį atlyginimą be mokesčių. Todėl ji pateikia dvi sąskaitas atitinkamai 315 000 BEF ir 15 000 Vokietijos markių (DEM) sumai.
- 12 630 000 BEF suma, pagal ieškovę, buvo sutarta už šias paslaugas: ieškinio projektas (60 puslapių), atsiliepimų projektas (80 puslapių), pasiruošimas teismo posėdžiui, įskaitant atsakymus į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus, posėdžio protokolo patikrinimą ir bylos vedimo teisme aptarimą, dalyvavimas posėdyje ir susirašinėjimas su atstovaujama ir Pirmosios instancijos teismu.
- 13 Be to, ieškovė pateikia dvi sąskaitas, iš kurių matyti išlaidų, susijusių su šiuo procesu, detalės. 1995 m. spalio 26 d. sąskaitoje nustatytos tokios išlaidos: banko (745 BEF), pašto (1 087 BEF), kelionės į Liuksemburgą (1994 m. spalio 13 d. ir 1995 m. balandžio 18 d. (9 074 BEF), paieškų duomenų bazėse (455 BEF) ir telekomunikacijų (9 094 BEF). 1997 m. liepos 14 d. sąskaitoje numatytos tokios išlaidos: kopijavimo (379 BEF), kurjerio (661 BEF), telekopijavimo (1 026 BEF) ir kelionės (H.-J. Prieß kelionė į Liuksemburgą 1997 m. 24 ir 25 d.) (33 032 BEF).
- 14 Todėl ieškovė mano, kad bendra išlaidų ir atlyginimų suma, sumokėta už jos gynybą Pirmosios instancijos teismo procese iki priimant 1997 m. spalio 15 d. sprendimą, sudaro 685 553 BEF arba 16 994,41 EUR.

— Procesas Teisingumo Teisme iki 1999 m. spalio 5 d. Sprendimo

- 15 Ieškovė nurodo, kad už jos teisių gynimą pateikus apeliacinį skundą Teisingumo Teisme iki priimant 1999 m. spalio 5 d. sprendimą buvo sutarta su advokatais jiems sumokėti nustatyto dydžio atlyginimus, kuriuos sudarė 307 500 BEF arba 7 622,73 EUR suma be mokesčių.
- 16 Ieškovės teigimu, 307 500 BEF suma buvo skirta atlyginti advokatams už apeliacinio skundo projektą ir jai skirtą bei Teisingumo Teismui adresuotą korespondenciją.
- 17 Be to, ieškovė pateikia 1999 m. gruodžio 31 d. sąskaitoje nurodytų išlaidų, susijusių su šiuo procesu, detales. Šioje sąskaitoje nurodytos tokios išlaidos: banko (560 BEF), kopijavimo (5 140 BEF), pašto (81 BEF), telekomunikacijų (2 441 BEF), taksi (440 BEF) ir kelionės (Andrade kelionė į Liuksemburgą 1997 m. gruodžio 22 d.) (3 399 BEF). Ieškovė ieškinyje patikslina, kad Andrade pakeitimo išlaidos buvo nurodytos pateikiant apeliacinį skundą Teisingumo Teismui.
- 18 Ieškovė nustatė, kad dėl pirmojo apeliacinio skundo Teisingumo Teisme, dėl kurio priimtas 1999 m. spalio 5 d. sprendimas, iš viso sumokėjo 319 561 BEF arba 7 921,71 EUR atlyginimams ir išlaidoms.

— Procesas Pirmosios instancijos teisme iki 2001 m. kovo 6 d. Sprendimo priėmimo

- 19 Ieškovė nurodo, kad advokatų atlyginimai už jos teisių gynimą Pirmosios instancijos teismo procese iki 2001 m. kovo 6 d. Sprendimo priėmimo buvo apskaičiuoti pagal valandinį tarifą. Ji nurodo, kad šiame procese dirbo trys advokatai. Ieškovės teigimu, šių trijų advokatų atlyginimai sudaro 10 535 EUR. Šių atlyginimų detalės pateikiamos toliau.
- 20 H.-J. Prieš atlyginimo suma iš viso siekia 9 360 EUR, taikant 450 EUR valandinį tarifą už 20,8 valandos. Ši darbo laiką apima: 0,5 valandos, skirtos dokumentų analizei ir pokalbiams telefonu, teisinei analizei ir diskusijoms su kolegomis, 9,5 valandos, skirtos su byla susijusiai kelionei Berlynas–Liuksemburgas ir pasiruošti posėdžiui, 10 valandų, skirtų posėdžiui Pirmosios instancijos teisme ir su byla susijusiai kelionei Liuksemburgas–Berlynas ir 0,3 valandos, skirtos dokumentų analizei, teisinei analizei ir telefoniniams pokalbiams.
- 21 C. Pitschas atlyginimo suma iš viso siekia 650 EUR, taikant 325 EUR valandinį tarifą už dvi valandas. Iš šių dviejų valandų viena valanda buvo skirta naujų faktinių aplinkybių priimtino klausimo pastaboms Pirmosios instancijos teismui redaguoti ir viena valanda vidaus posėdyje su H.-J. Prieš dėl posėdžio Pirmosios instancijos teisme.
- 22 A. C. Muner atlyginimo suma iš viso siekia 525 EUR, taikant 105 EUR valandinį tarifą už 5 valandas. Ši darbo laiką apima 2,5 valandos pastaboms dėl naujų faktinių aplinkybių pateikimo ir 2,5 valandos teismų praktikos, susijusios su naujų faktų pateikimu rašytinio proceso metu Pirmosios instancijos teisme, analizė.

- 23 Ieškovė patikslina, kad taikyti valandiniai tarifai atitinka įprastines rinkos sąlygas, taikomas asocijuotiems advokatams ir specializuotiems darbuotojams Bendrijos teisės bylose ir kad advokatų atlyginimai tiksliai atitinka darbo apimtį skaičiuojant nuo 1999 m. spalio 5 d. Sprendimo iki 2001 m. kovo 6 d. Sprendimo.
- 24 Prie 10 535 EUR atlyginimų sumos buvo pridėta 1 066,61 EUR kelionės išlaidų bei pridėtinės vertės mokestis (PVM). Bendra dalyvavimo posėdyje Pirmosios instancijos teisme iki 2001 m. kovo 6 d. Sprendimo priėmimo išlaidų suma sudaro 13 457,87 EUR.

Ieškovės išlaidų pagrindimas

- 25 Ieškovė teigia, kad, atsižvelgiant į Bendrijos teismų praktiką dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo (2004 m. vasario 4 d. Teisingumo Teismo nutarties *Komisija prieš Oder-Plan Architektur ir kt.*, C-77/99 DEP, Rink. p. I-1267, 18 punktą), turi būti atlyginta visa 38 373,99 EUR suma.
- 26 Ieškovė pirmiausia nurodo, kad aptariamais procesais iškėlė labai svarbius Bendrijos teisės klausimus. Aptariamais procesais buvo susiję su klausimais, viena vertus, dėl to, ar Komisija gali atsakyti mokėti sutartą sumą, motyvuodama tuo, kad aptariamasis projektas nebuvo tinkamai įvykdytas, kai vėluota užbaigti aptariamą projektą dėl Komisijos pareigūnų įsikišimo, ir, kita vertus, kas tokiu atveju privalo įrodinėti Bendrijos institucijos įsikišimą (ar neįsikišimą). Ieškovės nuomone, Teisingumo Teismo ir Pirmosios instancijos teismo sprendimai apėmė svarbius elementus siekiant išaiškinti šiuos klausimus.

- 27 Antra, ieškovė mano, kad aptariamie procesai, kurie tęsėsi mažiausiai 7 metus, pareikalavo daug darbo, kadangi jie buvo labai sunkūs dėl gausių ir ypač sudėtingų Bendrijos teismams pateiktų fakto ir teisės klausimų.
- 28 Šiuo požiūriu ieškovė nurodo aplinkybę, kad ji turėjo pateikti išsamų subsidijos suteikimo sąlygų ir pervedimo paaiškinimą. Be to, ji pabrėžia, kad reikėjo kruopščiai nustatyti konkretų daugelio Komisijos bendrovių politikos, komercijos, turizmo ir socialinės ekonomikos generalinio direktorato (GD) pareigūnų elgesį ir kvalifikuoti bei teisingai įvertinti jų elgesį Bendrijos teisės bendrųjų principų kontekste ir iš šių principų išvesti taisykles, taikytinas pateikiant įrodymus.
- 29 Be to, ieškovė ginčija Komisijos tvirtinimą, kad ji žinojo pagrindines ikiteisminio administracinio proceso ginčo aplinkybes. Ieškovės teigimu, teismo procesuose iškelti esminiai klausimai nebuvo ikiteisminių ginčų tarp jos ir Komisijos objektas. Ieškovė būtent nurodo savo 1993 m. gruodžio 28 d. laišką. Ieškovės teigimu, iš šio laiško matyti, kad ji neiškėlė klausimų, susijusių su Komisijos atsakymu pervesti antrąją subsidijos dalį, kuris sudarė ieškinio dėl panaikinimo objektą (2001 m. kovo 6 d. Sprendimo 35 ir kiti punktai). Ieškovės nuomone, tai pripažįsta ir Komisija, kuri 1994 m. spalio 28 d. prašymą atidėti terminą atsiliepimams pateikti motyvavo bylos dokumentų, kuriuos ji privalanti išanalizuoti, apimtimi ir būtinumu pasikonsultuoti su atitinkamomis tarnybomis. Taigi, ji mano, kad administracinė procedūra nepalengvino jos advokatų darbo.
- 30 Ieškovė taip pat nesutinka, kad iš aplinkybės, jog ji pateikė Komisijai teisinių paslaugų sąskaitą dėl 41 832 DEM sumos, kuri sudarė projekto išlaidas, galima daryti išvadą, kad jos advokatai nustatė pagrindines ginčo aplinkybes. Ieškovė teigia, kaip

tai jau buvo nurodyta jos 1994 m. spalio 13 d. ieškinyje, kad šios išlaidos buvo skirtos patarėjui derantis su trimis partneriais dėl įgyvendinant *Ecodata* projektą su Komisija sudarytos sutarties ir siekiant sudaryti kliūtis tam tikrų aptariamo GD pareigūnų neteisėtiems mėginimams kištis į šį projektą ir konsorciumo sudarymą. Ieškovės teigimu, šios konsultacijos neturi jokio ryšio su ginčiais Pirmosios instancijos teisme ir Teisingumo Teisme, kadangi jos nesusijusios su atsisakymu sumokėti antrąją subsidijos dalį.

- 31 Trečia, ieškovė mano, kad dėl konkretaus darbo krūvio, susijusio su sudėtingais bylos keliamais klausimais, siekiant veiksmingumo, buvo būtina, kad kartais skirtingus bylos aspektus nagrinėtų keli jos įgalioti advokatai. Šiuo aspektu ji nurodo nusistovėjusią teismo praktiką, pagal kurią iš esmės reikia pagrįsti tik bendrą valandų skaičių, objektyviai būtiną dalyvaujant Bendrijos teismo procese, nesvarbu, kiek advokatų teikia paslaugas (šiuo klausimu žr. 1998 m. liepos 15 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Opel Austria prieš Tarybą*, T-115/94 DEP, Rink. p. II-2739, 29 punktą ir 2002 m. sausio 10 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Starway prieš Tarybą*, T-80/97 DEP, Rink. p. II-1, 31 punktą).
- 32 Ketvirta, ieškovė mano, kad prašoma atlyginti suma yra pateisinama tuo, kad ginčas jai ekonomiškai svarbus. Jos teigimu, antroji subsidijos dalis sudaro daugiau nei 20 % bendro projekto finansavimo, kurio 47 % ji pati turėjo užtikrinti. Todėl ieškinio dėl panaikinimo atmetimas turėjo sunkių finansinių pasekmių ieškovei, kaip Pirmosios instancijos teismas konstatavo 1997 m. spalio 15 d. Sprendimo 51 punkte.
- 33 Taip pat siekdama pagrįsti, kad ginčas jai ekonomiškai svarbus, ieškovė nurodo šios bylos įtaką jos veiklai. Ieškovės teigimu, šis ginčas turėjo įtakos jos darbui ir (nepagrįstoms) pretenzijoms dėl susitarimo. Ieškovės teigimu, tai labai pakenkė jos veiklai.

Atsakovės argumentai

- 34 Atsakovė teigia, kad ieškovės ieškinyje pateikti motyvai nesudaro pagrindo patenkinti prašymą atlyginti 38 373,99 EUR pagal teismų praktikoje nustatytus kriterijus.
- 35 Pirmiausia, dėl ginčo svarbos Bendrijos teisės požiūriu atsakovė mano, kad ši byla susijusi su subsidijų projektu, kuris nebuvo įgyvendintas pagal taisykles, t. y. su bylą, kurias sieja šiuo atveju nagrinėjamos aplinkybės, kategorija, vystoma jau ilgą laiką įvairiose bylose.
- 36 Antra, dėl šios bylos sudėtingumo laipsnio atsakovė mano, kad jis daugiausia susijęs su ikiteismine administracine procedūra, kurioje, remiantis procesiniais dokumentais, ieškovės advokatai jau drąsiai dalyvavo ir kurios metu jie gavo informacijos, reikšmingos tik teisme. Atsakovė mano, kad šis ikiteisminis sudėtingumas buvo daugiau faktinis nei teisinis, kadangi ieškovė, viena vertus, nenorėjo pabloginti santykių su atsakingu skyriaus vadovu M. Tzoanos, kuris vėliau buvo pripažintas korumpuotu ir atleistas, o, kita vertus, norėjo sudaryti įspūdį, kad generaliniam direktoriui minėtas skyriaus vadovas tariamai daro įtaką. Atsakovės teigimu, išsamus Komisijos pareigūnų veiklos, susijusios su šiuo projektu, paaiškinimas ir analizė, kurių reikalavo ieškovė, atlikti gerokai anksčiau nei ginčas pasiekė teismą, ir dėl to Komisijai pateikta atlyginti 41 832 DEM teisinių paslaugų išlaidų.

- 37 Trečia, dėl ieškovės nurodytos darbo apimties, atsakovė mano, kad ji labai sumažėjo ikiteisminėje procedūroje ir dėl to, kad ieškovė neteisėtai per M. Tzoanos ir (arba) per žurnalistą susipažino su Komisijos vidaus dokumentais.
- 38 Be to, atsakovė mano, kad, priešingai nei teigia ieškovė, visos aukštesnėje instancijoje svarbios aplinkybės buvo nurodytos, ieškovės advokatų išanalizuotos ir įvertintos ikiteisminės procedūros metu. Šiuo klausimu atsakovė nurodo, kad ieškovė mano, jog išsamus Komisijos pareigūnų elgesio, susijusio su šiuo projektu, paaiškinimas ir analizė yra esminis dalykas, lėmęs fakto ir teisės klausimų, kuriuos reikėjo išspręsti, sudėtingumą ir darbo, kurį ji turėjo padaryti, krūvį, ir jog ji pritaria, kad tariamos teisinių paslaugų išlaidos buvo susijusios su siekiu užkirsti kelią aptariamam GD tam tikrų pareigūnų bandymui daryti įtaką šiam projektui.
- 39 Galiausiai atsakovė mano, kad ieškovė, tvirtindama, kad šios advokatų konsultacijos ikiteisminėje procedūroje neturėjo jokio ryšio su ginču Pirmosios instancijos teisme ir Teisingumo Teisme, pateikė visiškai iškraipytą ir melagingą argumentą, nes ji pati ginčijo, kad ši tariama įtaka ir kelio jai užkirtimas yra svarbūs procesui. Vien ši aplinkybė būtų leidusi priimti ieškinį nepaisant netinkamo projekto įvykdymo.
- 40 Atsakovė mano, kad advokato išlaidos, susijusios su ikiteisimine procedūra, neturėtų būti atlygintos remiantis Procedūros reglamento 92 straipsnio 1 dalimi ir kad šios išlaidos negali būti dviejų prašymų objektas. Todėl, jos nuomone, šiuo požiūriu reikia atsakyti atlyginti dalį išlaidų, kurias ieškovė prašo atlyginti.

- 41 Atsižvelgdama į visas kitas šios bylos bei į kitų iš esmės panašių bylų aplinkybes, atsakovė šiuo atveju mano, kad atlygintinas išlaidas turėtų sudaryti 8 000 EUR už procesus Pirmosios instancijos teisme ir 5 000 EUR už procesus Teisingumo Teisme, iš viso 13 000 EUR.

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas

Bendrosios pastabos

- 42 Pagal Procedūros reglamento 91 straipsnio b punktą atlygintinomis išlaidomis laikomos „būtinoms išlaidoms, kurias dėl proceso patyrė šalys, pirmiausia kelionės bei gyvenimo išlaidos ir atstovo, patarėjo arba advokato atlyginimas“. Iš šios nuostatos išplaukia, kad atlyginamos tik išlaidos, pirma, patiriamos dėl proceso Pirmosios instancijos teisme ir, antra, tik tos, kurios buvo būtinos tam tikslui (Pirmosios instancijos teismo nutartys: *Opel Austrija prieš Tarybą*, nurodyta šios nutarties 31 punkte, 26 punktą ir 2001 m. rugsėjo 19 d. *UK Coal prieš Komisiją*, T-64/99 DEP, Rink. p. II-2547, 25 punktą).
- 43 Be to, primintina, kad „procesas“ Procedūros reglamento 91 straipsnyje reiškia tik procesą Bendrijos teisme ir neapima stadijos, kuri eina prieš jį. Tai išplaukia iš to paties reglamento 90 straipsnio, kuris įtvirtina „procesą Pirmosios instancijos teisme“ (analogiškai žr. 1970 m. spalio 21 d. Teisingumo Teismo nutartį *Hake prieš Komisiją*, 75/69, Rink. p. 901 ir 902 ir 1994 m. lapkričio 30 d. Teisingumo Teismo nutarties *British Aerospace prieš Komisiją*, C-294/90 DEP, Rink. p. I-5423, 11 ir 12 punktus).

- 44 Dėl bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesu Pirmosios instancijos teisme, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrijos teismas negali nustatyti atlyginimų, kuriuos šalis moka savo advokatams, dydžio, bet gali nustatyti, iki kurios sumos juos turi padengti šalis, kuriai nurodyta atlyginti bylinėjimosi išlaidas. Spręsdamas dėl prašymo nustatyti bylinėjimosi išlaidas, Pirmosios instancijos teismas neprivalo atsižvelgti nei į nustatytą nacionalinį advokatų atlyginimo tarifą, nei į šiuo klausimu sudarytą susitarimą tarp suinteresuotosios šalies ir jos atstovų ar patarėjų (1996 m. lapkričio 8 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Stahlwerke Peine-Salzgitter prieš Komisiją*, T-120/89 DEP, Rink. p. II-1547, 27 punktas; šios nutarties 31 punkte nurodytos Pirmosios instancijos teismo nutarties *Opel Austria prieš Tarybą* 27 punktas ir šios nutarties 42 punkte nurodytos Pirmosios instancijos teismo nutarties *UK Coal prieš Komisiją* 26 punktas).
- 45 Taip pat remdamasis nusistovėjusia Bendrijos teismų praktika, Bendrijos normose nesant nustatytų tarifų, Pirmosios instancijos teismas privalo laisvai įvertinti bylos faktus, atsižvelgdamas į ginčo dalyką ir pobūdį, jų svarbą Bendrijos teisės atžvilgiu, taip pat bylos sudėtingumą, advokatų ir patarėjų su procesu susijusią darbo apimtį ir šalių ekonominį suinteresuotumą byloje (1985 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismo trečiosios kolegijos pirmininko nutarties *Papierwarenfabrik prieš Komisiją*, 318/82 DEP, Rink. p. 3727, 2 ir 3 punktai; 1995 m. kovo 8 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Air France prieš Komisiją*, T-2/93 DEP, Rink. p. II-533, 16 punktas; šios nutarties 31 punkte nurodytos Pirmosios instancijos teismo nutarties *Opel Austria prieš Tarybą* 28 punktas ir šios nutarties 42 punkte nurodytos Pirmosios instancijos teismo nutarties *UK Coal prieš Komisiją* 27 punktas).
- 46 Šiuo požiūriu Bendrijos teisėjui suteikta galimybė vertinti atlikto darbo vertę priklauso nuo pateiktos informacijos tikslumo (1995 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo nutarties *Ahlström ir kt. prieš Komisiją*, C-89/85 DEP, nepaskelbta Rinkinyje, 20 punktas; šios nutarties 44 punkte nurodytos Pirmosios instancijos teismo nutarties *Stahlwerke Peine-Salzgitter prieš Komisiją* 31 punktas ir 2004 m. birželio 28 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Airtours prieš Komisiją*, T-342/99 DEP, Rink. p. II-1785, 30 punktas).

47 Tai yra tos aplinkybės, į kurias reikia atsižvelgti, nustatant atlygintą sumą.

Ginčo objektas ir esmė, jo svarba Bendrijos teisės požiūriu ir bylos sudėtingumas

Ginčo aplinkybių priminimas

48 Pagrindinės bylos susijusios su finansine pagalba ekologiniam turizmui Europoje skirtu duomenų banko projekto sukūrimu.

49 Prieš suteikiant šią finansinę pagalbą ir ją suteikus ieškovei, Komisija įsikišo bandydama įtraukti *Studienkreis für Tourismus eV* (Turizmo studijų centras), ieškovės pateiktame pasiūlyme nenurodytą bendrovę, į projekto *Ecodata* įgyvendinimą.

50 Be to, vykdant projektą *Ecodata*, vienas iš už projektą atsakingų pareigūnų, M. Tzoanos, trukdė jį įgyvendinti, siūlydamas suteikti pagrindinę lėšų dalį vienam iš ieškovės partnerių.

51 Galiausiai ieškovei įvykdžius šį projektą, Komisija priėmė sprendimą atsisakyti jai sumokėti finansinei pagalbai skirtus pinigus, motyvuodama tuo, kad ji per nustatytą

terminą nebaigė įvykdyti visų įsipareigojimų, kylančių iš sprendimo suteikti subsidiją.

- 52 Atsižvelgdama į šias aplinkybes ieškovė Pirmosios instancijos teismui, o vėliau Teisingumo Teismui pareiškė ieškinį Komisijai dėl atsisakymo sumokėti finansinei pagalbai skirtus pinigus pagrįstumo.

Ginčo objekto ir esmės, jo svarbos Bendrijos teisės požiūriu ir bylos sudėtingumo įvertinimas

- 53 Būdamas susijęs su finansinės pagalbos suteikimo sąlygų neįvykdymu, šis ginčas ypač neišsiskiria iš kitų ginčų, susijusių su finansine pagalba. Iš tiesų sprendimo suteikti subsidiją sąlygų aiškinimas nereikalauja ypač sudėtingos analizės. Be to, tokios finansinės pagalbos, kokia paskirta šiuo atveju, suteikimo sąlygų įgyvendinimo įvertinimas nekelia specifinių teisinių sunkumų, ir nėra išskirtinės svarbos Bendrijos teisės požiūriu.

- 54 Tačiau šis ginčas taip pat susijęs su Komisijos kišimusi į subsidijuojamo projekto vykdymą, prieš ieškovei pradėdant jį vykdyti ir vykdant. Taigi būtinybė nustatyti tiksliai šio kišimosi aplinkybes bei jo pasekmių išsami analizė sprendžiant ginčą tam tikra prasme sukelia specifinių sunkumų, kurie šią bylą išskiria iš kitų bylų, susijusių su suteiktos finansinės pagalbos sąlygų neįvykdymu.

55 Šio ginčo metu Teisingumo Teismas pasisakė dėl įrodinėjimo pareigos paskirstymo tarp šalių, kai Komisija kišasi į subsidijuojamą projektą. Teisingumo Teismas nurodė, jog kadangi ieškovė pateikė įrodymus, kad Komisijos pareigūnai kišosi į projekto vykdymą ir kad tai galėjo daryti neigiamą įtaką projekto eigai, Komisijai tenka pareiga įrodyti, kad, nepaisant šio įsikišimo, ieškovė galėjo šį projektą tinkamai valdyti. Šiuo požiūriu ginčas yra svarbus Bendrijos teisei, kadangi jį sprendžiant išaiškinta, kaip paskirstoma įrodinėjimo pareiga tarp šalių tuo atveju, kai Komisijos pareigūnai kišasi į subsidijuojamo projekto vykdymą, t. y. projekto, kuris, institucijos teigimu, yra neįvykdytas dėl vykdytojo kaltės.

56 Taigi šis ginčas turi naujų elementų ir todėl turi tam tikros svarbos Bendrijos teisės požiūriu.

Darbo apimtis, kurią galėjo lemti teismo procesas

Pirminės pastabos

57 Kalbant apie darbo, susijusio su procesu teisme, apimtį, iš išdėstytų argumentų matyti, kad ginčas iš ieškovės advokatų galėjo pareikalauti įdėti nemažai darbo.

58 Tačiau norint visapusiškai įvertinti darbo apimtį, kurią galėjo lemti teismo procesas, taip pat reikia atsižvelgti ir į advokatų iki jo įgytas žinias ir į pateiktos informacijos apie išlaidas ir atlyginimus tikslumą.

Advokatų išankstinės žinios

59 Kalbant apie darbo apimtį, kurią galėjo lemti teismo procesas, įvertinimą, pabrėžtina, kad Bendrijos teismas privalo atsižvelgti į teismo procesui objektyviai būtiną darbą. Tačiau kadangi ieškovės advokatai jau ją atstovavo iki pradėdant su jais susijusią bylą, reikia atsižvelgti į tai, kad šie advokatai jau žinojo atitinkamas ginčo aplinkybes, o tai palengvino jų darbą ir sutrumpino teismo procesui pasiruošti būtiną laiką (šiuo klausimu žr. 2001 m. lapkričio 8 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Kish Glass prieš Komisiją*, T-65/96 DEP, Rink. p. II-3261, 25 punktą; 2003 m. kovo 6 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Nan Ya Plastics ir Far Eastern Textiles prieš Tarybą*, T-226/00 DEP ir T-227/00 DEP, Rink. p. II-685, 43 punktą ir 2004 m. gruodžio 7 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Lagardère ir Canal+ prieš Komisiją*, T-251/00 DEP, Rink. p. II-4217, 30 punktą).

60 Taigi vertinant atlygintinas išlaidas neturėtų būti atsižvelgiama į advokatų dalyvavimą ikiteisminiame etape, kadangi tai neturi jokios reikšmės teisminiame etapui.

61 Šiuo atveju neginčijama, kad tie patys advokatai dalyvavo tiek ikiteisminiame, tiek ir teisminiame projekto etape.

- 62 Tačiau ieškovė mano, kad esminiai fakto ir teisės klausimai, kurie buvo pateikti vykstant procesui tiek Teisingumo Teisme, tiek ir Pirmosios instancijos teisme, nesudarė ikiteisminio ginčo tarp jos ir Komisijos objekto (žr. šios nutarties 29 ir 30 punktus). Šiuo požiūriu ji remiasi 1993 m. gruodžio 28 d. laišku, kuriame ji, Komisijai atsisakius pervedi subsidijos sumą, pasiūlė konsensuą.
- 63 Tačiau, Pirmosios instancijos teismo nuomone, aplinkybė, kad ikiteisminiame projekto etape buvo pasiūlytas konsensusas, šiuo atveju neįrodo, kad ieškovės advokatai nežinojo faktinių ir teisinių aplinkybių, kurios galėjo palengvinti jų darbą teismo procese dėl *Ecodata* projekto.
- 64 Norint pasiūlyti konsensuą Komisijai atsisakius sumokėti subsidiją, motyvuojant tuo, kad subsidijuojamas projektas nebuvo įvykdytas dėl vykdytojo kaltės, reikia daugiau ar mažiau būti susipažinusiame su faktiniu tokio atsisakymo kontekstu ir turėti susidarius pirmą įspūdį dėl ten nurodytų motyvų pagrįstumo.
- 65 Šis faktas nenustatytas, remiantis argumentu, kad Komisija motyvavo prašymą atidėti terminą atsiliepiamams pateikti dėl priedų, kuriuos reikia išanalizuoti, apimties ir būtinybės pasikonsultuoti su atitinkamomis tarnybomis. Taigi šis prašymas visiškai neįrodo aplinkybės, kad ieškovės advokatai ikiteisminėje procedūroje nežinojo atitinkamų faktinių ir teisinių aplinkybių.

- 66 Ieškovė taip pat tvirtina, jog iš fakto, kad Komisijai buvo pateikta sąskaita atlyginti teisinių paslaugų išlaidas kaip projekto kainą, negalima daryti išvados, kad jos advokatai bendrąja prasme jau žinojo esminius ginčo elementus ikiteisminėje procedūroje.
- 67 Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad ieškovė pati mano, kad šios išlaidos buvo skirtos sutrukdyti neteisėtiems atitinkamų Komisijos pareigūnų mėginimams sužlugdyti projektą ir konsorciumo sudarymą.
- 68 Be to, Pirmosios instancijos teismas primena, kad teismo procese, kuris užsibaigė priėmus 1997 m. spalio 15 d. sprendimą, ieškovė laikė, kad vėluota įgyvendinti projektą dėl tam tikrų Komisijos pareigūnų, kurie siekė, kad didelė suteiktų lėšų dalis būtų paskirta vienai iš ieškovės partnerių ir kad *Studienkreis für Tourismus eV* būtų priimta kaip partnerė, įsikišimo. Todėl, ieškovės nuomone, vien dėl šios aplinkybės buvo nepagrįsta atsisakyti sumokėti pinigus dėl to, kad buvo vėluojama užbaigti projektą, (1997 m. spalio 15 d. sprendimas).
- 69 Taip pat paaiškėjo, kad dėl Komisijos kišimosi į projekto vykdymą ieškovės advokatai ikiteisminėje projekto stadijoje pateikė išpėjimą ir kad ši kišimasi ieškovė nurodė teismo proceso metu norėdama pateisinti vėlavimą įvykdyti projektą. Ikiteisminėje projekto stadijoje ieškovės gauti patarimai, už kuriuos sumokėtos sumos įtrauktos į

projekto kaštus, leido ieškovės advokatams sužinoti tam tikras faktines ir teisines aplinkybes, kurios tapo reikšmingos teisminėje projekto stadijoje.

- 70 Iš tiesų šie patarimai dėl Komisijos kišimosi į projekto vykdymą nebuvo suformuluoti Komisijai atsisakius sumokėti subsidiją, kadangi jie įvyko prieš Komisijos atsisakymą. Šie patarimai leido ieškovės advokatams ikiteisminėje stadijoje įvertinti kišimąsi ir tam tikras jo teisines pasekmes. Šie patarimai taip pat turėjo palengvinti ieškovės advokatų darbą ir sumažinti pasiruošimui būtiną laiką, ypač pirmajam teisminiam procesui. Tačiau šių aplinkybių nurodymas turi būti vertinamas atsižvelgiant į atlyginimus, kurie yra užfiksuoti šioje byloje.

Išlaidos ir atlyginimai

- 71 Dėl ieškovės nurodytų išlaidų ir atlyginimų, pritartina jos teiginiui, kad jei leidžiama gynybą patikėti keliems advokatams, Pirmosios instancijos teismas privalo iš esmės atsižvelgti į darbo valandų skaičių, kurių objektyviai reikia teisminiam procesui, nepriklausomai nuo advokatų, kuriems paslaugos yra paskirstomos, skaičiaus (šios nutarties 59 punkte nurodytos Pirmosios instancijos teismo nutarties *Nan Ya Plastics ir Far Eastern Textiles prieš Tarybą* 44 punktas; šios nutarties 46 punkte nurodytos Pirmosios instancijos teismo nutarties *Airtours prieš Komisiją* 30 punktas ir 2004 m. spalio 29 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Schneider Electric prieš Komisiją*, T-77/02 DEP, nepaskelbta Rinkinyje, 58 punktas).

- 72 Tačiau primintina, kad Bendrijos teismo galimybė vertinti atlikto darbo vertę priklauso nuo pateiktos informacijos tikslumo (žr. šios nutarties 46 punktą ir ten nurodomą teismų praktiką).
- 73 Dėl atlyginimų, susijusių su procesais, kurie pasibaigė priėmus 1997 m. spalio 15 d. sprendimą ir 1999 m. spalio 5 d. sprendimą, ieškovė nurodo, kad jos advokatai dirbo pagal bazinį atlyginimą ir išvardijo paslaugas, kurias jie turėjo suteikti už šį atlyginimą. Tačiau ieškovės sąskaitos, susijusios su atlyginimais, nepateikia jokių faktų dėl suteiktų paslaugų pagal nurodytą valandų skaičių, ir todėl yra sudėtinga nustatyti išlaidų, susijusių su procesu, atlyginimą.
- 74 Tačiau, nepaisant abejonių dėl advokatų išankstinių žinių, nurodytų šio sprendimo 59–70 punktuose, prašomos atlyginti sumos gali būti laikomos proporcingomis darbo, susijusio su procesais, atžvilgiu. Šios išlaidos gali būti protingai laikomos būtinomis proceso išlaidomis.
- 75 Dėl atlyginimų, susijusių su procesu, kuris pasibaigė priėmus 2001 m. kovo 6 d. sprendimą, Pirmosios instancijos teismas taip pat mano, kad nepaisant abejonių dėl advokatų išankstinių žinių, nurodytų šio sprendimo 59–70 punktuose, šie atlyginimai galėtų būti vertinami kaip proporcingi atliktam darbui, kuris buvo būtinas proceso atžvilgiu. Todėl šios išlaidos galėtų būti protingai laikomos būtinomis šiam procesui išlaidomis.

76 Kalbant apie kitas išlaidas, susijusias su trimis procesais, ieškovė prašo atlyginti banko ir kelionių į Liuksemburgą išlaidas.

77 Dėl banko išlaidų, kurios nurodytos 1995 m. spalio 26 d. ir 1999 m. gruodžio 31 d. sąskaitose, Pirmosios instancijos teismas mano, kad šios išlaidos negali būti atlygintos. Iš tiesų ieškovė nesugebėjo paaiškinti, kodėl šios išlaidos turėtų būti laikomos būtinomis teismo procesui.

78 Dėl kelionės išlaidų, Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad ieškovė prašo atlyginti kelionių į Liuksemburgą, skirtų 1994 m. spalio 13 d. ir 1995 m. balandžio 18 d. atsiliėpimams pateikti, išlaidas. Iš esmės šios datos atitinka atitinkamai ieškinio pateikimo datą ir atsiliėpimų pateikimo datą byloje, kurioje buvo priimtas 1997 m. spalio 15 d. sprendimas. Taip pat dėl bylos, kurioje buvo priimtas 1999 m. spalio 5 d. sprendimas, ieškovė prašo atlyginti kelionės į Liuksemburgą 1997 m. gruodžio 22 d. išlaidas, kurios, kaip ji pati tvirtina, atitinka Andrade apeliacinio skundo pateikimą Teisingumo Teismui.

79 Tačiau, viena vertus, Bendrijos teisės aktų leidėjas Procedūros reglamento 102 straipsnio 2 dalyje nustatė terminą dėl nuotolių, o, kita vertus, yra kitų saugių ir daug pigesnių priemonių dokumentams Bendrijos teismui pateikti (šiuo klausimu žr. 2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *De Nicola prieš EIB*, T-7/98 DEP, T-208/98 DEP ir T-109/99 DEP, Rink. VT p. I-A-219 ir II-973,, 40 punktą).

- 80 Taigi Pirmosios instancijos teismas mano, kad šios kelionės išlaidos negali būti vertinamos kaip būtinos.
- 81 Kitų išlaidų, kurias ieškovė prašo atlyginti, Komisija neginčijo, ir todėl jas pagrįstai galima laikyti būtinomis.

Dėl šalių ekonominių interesų

- 82 Kalbant apie ekonominius interesus bei atsižvelgiant į ieškovės tvirtinimus, kurių Komisija neginčijo ir kurių nepaneigė byloje esantys dokumentai, konstatuotina, kad šis ginčas ieškovei labai svarbus.

Bendrasis vertinimas

- 83 Atsižvelgdamas į visas išdėstytas aplinkybes Pirmosios instancijos teismas mano, kad tinkama suma, kurią Komisija visoms ieškovės išlaidoms dėl aptariamų bylų turi atlyginti, yra 34 260 EUR.

84 Kadangi šalys neprašė atlyginti šiame procese patirtų išlaidų, dėl jų nereikia priimti sprendimo.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (trečioji kolegija)

nutaria:

Priteisti iš Komisijos atlyginti *IPK-München* 34 260 EUR bylinėjimosi išlaidų.

Paskelbta 2006 m. sausio 13 d. Liuksemburge.

Kancleris

E. Coulon

Pirmininkas

M. Jaeger